

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Qualiter Regularis promotus ad parrochiam Ecclesiam, votis Religionis, &
illius obseruantis teneatur. punct. 25.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

Suar. tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. c. 18. in fine m. 4. eo quod verum religiosi manent, & à regularibus Prælatis exèpti. Quapropter astringuntur voto castitatis, paupertatis, & obedientie; ac proinde testari non possunt, nec sibi aliquid acquirere, sicut non possunt Episcopi, obedireque tenentur Summo Pontifici, non tantum vt vniuersalis Ecclesie Prælate, & ob iurisdictionem; quam ex vi Pontificie dignitatis habet, sed tanquam supremo religiosorum Prælato, & ex vi voti, & iurisdictione in illo fundata. Prælatis tamen regularibus subiecti non sunt, sed à tempore electionis per Pontificem confirmatae subduntur immediatè Romano Pontifici; ac proinde ad obseruantias regulares & vota ex præscripto religionis emissa non tenentur, habitum tamen sue religionis saltem quoad colorem deferre debent. Quod si à Cardinalatu depouantur, vel illum renunciant, credo in Prælatorum regularium obedientiam reuocari. Quia renunciatione, & depositione priuatur dignitate, ob quam exemptioni concessa erat. Non enim illa dignitas specialem consecrationem, sicut Episcopalis habet.

26. Hanc doctrinam extendit probabiliter Sanch. lib. 6. sum. 6. cap. 9. num. 35. ad regularem electum in Abbatem, aliamve dignitatem propriam diocesim habentem, nemini alteri subiectam; quia per vniouem ad secularem Ecclesiam, & obligationem regendi illam eximitur à Prælatorum obedientia & sub obedientia & protectione Pontificis constituitur. Est enim quasi Episcopus iurisdictionem quasi Episcopalem habens.

PUNCTVM XXV.

Qualiter regularis promotus ad parochialem Ecclesiam votis religionis, & illius obseruantis teneatur.

SVMARIVM.

1. Distinguitur de Ecclesia parochiali pleno iure religioni subiecta, vel non.
2. Hic regularis non tenetur suo Prælate regulari obedire in iis, que ad beneficii administrationem pertinent; bene tamen quoad reuocationem, si beneficium manuale sit, & religioni pleno iure subiectum.
3. Hic parochus votis substantialibus religionis tenetur. De aliis votis ex præscripto regula emissis, est difficultas, affirmat Suar. verius est oppositum.
4. Monachus translatus ad Ecclesiam secularem, vel regularem pleno iure religioni non subiectam exemptus est ab obligatione graui habendi socium. Canonicus autem regularis habere debet, si commode possit.
5. Satis est textibus contrariis num. precedenti adductis.

7. Regularis promoueri potest ad parochialem Ecclesiam religioni pleno iure subiectam, vel non subiectam. Quæ autem hæ sint, & quas habeant qualitates, tum tract. de benef. disp. r. punct. tum disp. præc. de pauper, religiosa pum. diximus. Si promoueat ad parochialem Ecclesiam pleno iure religioni subiectam, certum existimo non solum obligatum esse tribus religionis votis, sed etiam omnibus aliis ex religionis præscripto emissis, aliiisque regularibus præceptis, quatenus in eo officio commodè seruari possunt; quia per assumptionem ad illam Ecclesiam non definit esse membrum religionis, nec à religione separatur Sanch. aliis relatis lib. 6. c. 6. n. 16. Suar. c. 4. de relig. tr. 8. lib. 3. cap. 19. n. 6. & 18. Layman. lib. 4. sum. tract. 5. c. 1. n. 11.

2. Sed est aliquoties difficultas an hic regularis teneatur suo regulari Prælate obedire in iis, quæ ad beneficii administrationem pertinent? Breuiter respondeo, ex voto obedientie nullo modo teneri; quia est beneficium sit integrè ab Episcopi iurisdictione exemptum, & Prælate regulari subiectum tam in spiritualibus, quam in temporalibus; eius tamen obseruatia est extra regulam, & obseruantiam regularem, ac proinde non est materia voti obedientie religioſe. At obligatus erit Prælate regulari præcipienti obedire, sicuti alij clerici seculares obligantur Episcopo præcipienti obedire, Suar. 1. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 19. n. 19. Quoad reuocationem vero, si beneficium illud manuale sit, credo ex voto obedientie obligatum esse religiosum suo Prælate regulari reuocanti obedire; quia si ex voto obedientie obligari potuit ad beneficium illud regulare acceptandum, argum. cap. quorundam de Electione in 6. & docuit Nauar. com. 2. de Regular. n. 6. Suar. dict. c. 19. à n. 5. à fortiori poterit obligari in reuocatione ad claustrum. Præterea; quia de ratione beneficii manualis est, vt ad nutum Prælatis tolli possit; sublati ergo beneficio necessario parochus regularis ad claustrum redire debet; quia non habet titulum, quo eximatur. & ita sultinet Suar. dicto c. 19. à n. 2. Si verò beneficium siue regulare, siue seculare non sit reli-

gionis pleno iure subiectum, eo ipso perpetuum est comparatione Prælatorum regularium, ita vt Prælari regulares prout non possit monachum beneficium, neque illum ad claustrum reuocare. Nam esto in principio liberi fuerit in præstando consensu, vt religiosus ad illud beneficium promoueretur, eo tamen promotus penes ipsos non est reuocatur.

3. Difficultas ergo est, an hic parochus ad religionis vota, obseruantiasque regulares teneatur? Teneri ad vota substantialia, prout in eo munere seruari possunt nemini est dubium; quia verus religiosus manet. Et idem est de obligatione deferendi habitum religiosum, iuxta Textum in cap. 2. Ne clerici, vel Monachi in 6. Quæ tamen obligatio strictior est, quam in Episcopis, & Cardinalibus. Quia hi tenentur deferre habitum religionis non solum quoad colorem, sed etiam quoad figuram. Et præterea si id omittunt, incurrunt in excommunicationem dicto c. 2. quia assumptione præcisa habitus clericalis non tollitur occaso vagandi, sicut videtur sublati Episcopalis habitus assumptione. Sanch. lib. 6. sum. cap. 6. num. 56. Layman. lib. 4. tract. 5. cap. 1. num. 11. Quocirca de aliis votis ex præscripto regula emissis, regularibusque obseruationibus procedit difficultas; an regularis translatus ad dictum beneficium obligetur? Affirmant Sanchez, & Layman, supra. Mouentur; quia in supradicto parochi non militat causa exemptionis, quæ in Episcopo; quippe non est in culmine magisterij constitutus ac proinde regulæ, prælatique regulares subiecti non dederet. Cæterum verus censet ab his omnibus exemptum esse, sicuti est exemptus Episcopus. Differentia tamen est, quod Episcopus non solum exemptus ratione officij, & beneficij, sed dignitatis Episcopalis, quæ nec depositione, nec renunciazione cessat: at parochus solum ratione officij, & beneficij eximitur, quo beneficio per renunciationem, vel depositionem (sublati in obedientiam Prælatorum regularium recidit: sic sultinet Suarez tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 19. num. 14. & num. 28. Ratio est; quia susceptione illius beneficij etiam regulare fit, manet regularis à religione separatus; quia manet Ecclesie, cuius est beneficium vnitus à religione, cuiusque Prælatus independenter. At vota, quæ ex præscripto regulæ emittuntur, reliquæque obseruantie regulares statuta sunt, (vt sæpe in superioribus diximus) pro corpore religionis conferendo, & augendo. Ergo regularis, qui pars illius corporis non est, nec illud constituit; supradictis votis, & obligationibus tenet non debet.

4. Sed inquires; an regularis in parochiam assumptus teneatur habere socium socium sui ordinis? Et quidem ex vi regulæ solum obligari potest parochus pleno iure religioni subiectus. At quia hæc obligatio non ex regula, sed ex iure communi nascitur cap. Monachi 2. de statu monach. & cap. quod Dei timorem eodem tit. explicandum est, qualiter hæc obligatio intelligatur? Et omnibus variis sententiis, quas optime referet Sanch. lib. 6. sum. cap. 6. in fine num. 39. dicendum existimo, monachum translatum ad Ecclesiam secularem, vel regularem pleno iure religioni non subiectam exemptum esse ab obligatione graui habendi socium; translatum verò ad Ecclesiam pleno iure subiectam socium sub graui culpa habere debere: canonicum autem regularem ad quamcunque Ecclesiam translatus sit habere debere socium non absolutè, sed si commode possit: sic docent Abbas dicto cap. quod Dei timorem num. 9. Cardinal. ibi. num. 6. quest. 4. Ioan. And. numer. 7. Gloss. eodem. 1. §. ad hæc verbo claustrum. De statu monach. Gregor. Lopez leg. 24. tit. 7. part. 1. con otros, & leg. 25. verbo in le deben. & leg. 30. in fine. Azor. lib. 12. cap. 19. quest. 14. Suar. 1. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 19. in fine num. 28. Et quidem quod canonicus regularis socium habere debeat non absolutè, sed si commode possit, omnes doctores affirmant; quod expresse deciditur cap. quod Dei timorem. De statu monach. in fine. Quod à fortiori dicendum est de monacho cuiuscunque Ecclesie præficiatur socium inquam habere debere, si commode possit. Ex necessitate autem solum credo in Ecclesia religioni pleno iure subiectis: quia in iis religioni subiectis, & illius est membrum, ac proinde more religioso vivere debet; idque expresse habetur cap. ex parte, c. ad auxiliarium De compellis monach. Secus vero videtur, dicendum de aliis Ecclesiis religioni non subiectis; quia constitutus in iis à religione est separatus, non igitur religio tenetur ei socium concedere.

5. Neque obstant Textus in c. monachi, & c. quod Dei timorem. de statu monach. vbi ex Concilio Lateran. cauetur ne monachi singuli per villas, & oppida per quascunque ponantur Ecclesias. Ergo etiam in Ecclesiis non subiectis religioni singuli poni non debent. Noranda enim est dictio quascunque quæ vniuersalis est; ac proinde tam Ecclesias seculares, quam regulares, & tam pleno iure religioni subiectas, quam non subiectas comprehendit. Deinde Textus in cap. quod Dei timorem agebat de promotione canonici regularis ad Ecclesiam monasterio non subiectam, & vt probet eam promotionem fieri posse, neque obitare per Concilium Lateranense cautissimè monachi singulis Ecclesiis quibuscunque, præficiatur subiecto ibidem

ibidem nihil de canonicis regulis expressum esse, ipsosque laxiori regula inseruire. Ergo sentiebat decretum illud, ne monachi singuli Ecclesiis præficiantur de præfectura in quibuscunque Ecclesiis esse, & non tantum de Ecclesiis pleno iure religioni subiectis. Nam si de his tantum decretum esset, nihil obstarat, quod canonicis ille regularis, cuius mentio fit in e. quod Dei timorem Ecclesiæ seculari præficeretur. Non inquam obstant prædicti textus, Fateor quidem nulli Ecclesiæ monachos præficiendos esse solos, sed sub diversa obligatione, in Ecclesiis pleno iure subiectis, ac non subiectis, in Ecclesiis namque pleno iure subiectis sub gravi culpa, & absolute, quod mihi persuadent. Textus penultimus, & vltimus. De capella monach. ubi compelluntur Abbates socium designare regulari existenti in prioratu, vel illum ab administratione remouere. At in Ecclesiis religioni non subiectis ex decencia, & honestate, si id fieri possit. Et hæc est differentia inter monachos, & canonicos regulares, quod monachi absolute Ecclesiis quibuscunque non debent præfici, sed in maiori conuento, aut cum aliquibus fratribus manere: Et si in aliquo casu ob necessitate, vel grauem Ecclesiæ vtilitatem præficiantur, non absque socio in Ecclesiis ordini subiectis sub rigorosa obligatione, in aliis si incommodè fieri possit. At canonicis regulares, quia laxiori regula inseruiunt absolute possunt præfici, & singuli, si commodè socium habere non possint.

P V N C T U M XXVI.

Qualiter religiosus interdictus, vel concessus sit transitus ex vna in aliam religionem.

In Ecclesia variæ sunt religiones, alia strictiores, alia laxiores, alia perfectiores. Illa dicitur perfectior religio, quæ perfectionem finem spectat, & perfectioribus mediis, & magis proportionatis ad finem consequendum vitur: sicut dixit D. Thom. ab omnibus receptus 2.2. quæst. 188. art. 6. & tradit aliis relatis Man. Rodrig. tom. 3. quæst. regular. quæst. 48. art. 1. Transitus ergo esse potest ex vna ex his religionibus ad aliam, atque adeo ex religione stricta ad minus strictam, æqualem, vel strictiorem.

§. I.

An religio eo ipso, quo est perfectior sit strictior.

S V M M A R I V M.

1. An eo ipso, quo religio sit perfectior, sit etiam strictior, durior, & seuerior: Communis sententia negat.
2. Contraria verior est.

Dubium non leue est, an eo ipso quo religio sit perfectior, sit etiam strictior, durior, & seuerior: communis sententia negat: quia seueritas religionis, & eius perfectio ex diuerso capite oriuntur: perfectio namque oritur ex perfectiori fine, & mediis: seueritas ex eo quod illa media asperiora sint. At constar religiones mendicantes perfectiorem finem habere perfectioribusque mediis vti, quam non mendicantes: quippe attendunt non solum saluti propriæ, sed proximorum verbo, & exemplo: cum tamen religiones non mendicantes propria suorum salute contentæ sint. Ergo mendicantes perfectiores sunt non mendicantibus: & tamen non habent eas asperitates in vestitu, silentio, clausura, abstinentia, chori prolixitate, & similibus, quibus non mendicantes solent vti. Ergo non eo ipso quo religio est perfectior, eo est strictior: sic supponunt Sanch. lib. 6. sum. cap. 7. q. 3. d. n. 19. Lessius lib. 2. c. 41. d. ubi. 13. n. 100. Layman. lib. 4. summ. tract. 4. cap. 6. n. 10. & alij plures apud ipsos.

2. Nihilominus verius existimo, religionem perfectiorem eo ipso strictiorem, durior, & seueriorem esse absolute, tamen est in asperitatibus corporis laxior sit: sic cum Palud. in 4. dist. 39. q. 2. n. 17. docuit Suarez tom. 4. de relig. tract. 8. li. 3. c. 9. n. 11. Ratio vero est: quia eo ipso quo est perfectior, perfectiores actus virtutis exercet, sed quo est actus virtutis perfectior, eo est difficilius quia virtus versatur circa difficile. Ergo religio perfectior strictior est. Deinde religio perfectior perfectius, & strictius vota castitatis, paupertatis, & obedientiæ, in quibus essentia religionis consistit, seruare debet. Sed in horum obseruantia rigor, & seueritas religionis præcipue consistit. Ergo perfectior religio absolute strictior est. Præterea Text. in e. licet de Regul. ubi ex laxiori ad strictiorem religionem transitus conceditur, indifferenter vitur nomine strictioris, & sanctioris, manifestè indicans sanctiorem strictiorem esse, & contra. Verum est hoc ita sit, religio minus stricta, & perfecta strictior esse potest quoad corporis asperitates religione perfectiore.

§. II.

An ex religione minus perfecta liceat ad perfectiorem transire, esto laxior sit quoad corporis afflictiones.

S V M M A R I V M.

1. Apponitur ratio dubitandi.
2. Certum est licitum esse huiusmodi transitum. Et satis sit dubitandi rationi.
3. Seclusa speciali prohibitione omnibus licet ex religione laxiori ad absolute strictiorem transire.
4. Moniales ob specialem clausuram non posse ex laxiori religione ad strictiorem transire docuit Azor. Sed contrarium dicendum est.
5. Conuersis, & oblati plures denegant hunc transitum: Sed verius est non solum ad strictiorem, sed etiam ad laxiorem religionem posse transire.
6. Limitandum est, nisi Pontifex laxiori religioni privilegium concedat, ne possint eius religiosi strictiorem ingredi.
7. Quibus religiosi transitus ad strictiorem religionem interdicitur sit iure communi nullus, speciali pluribus.
8. Est supradictus transitus licitus sit, raro tamen consulendus est.

Ratio dubitandi est, quia professione religioni priori tradidisti obsequium, non igitur eam tenuentem dimittere potes, sicuti non potest seruus occasione habendi excellentiorem dominum deserere priorem. Item religio non te expellere potest, dum illi nociuus es, etiam occasione recipiendi vtiliorem. Ergo nec te deserere religionem debes; quæ tibi non nocet, occasione suscipiendi perfectiorem.

2. Nihilominus certissimum est, licitum esse huiusmodi transitum: eo namque spiritualis profectus, & maior Dei obsequium obtinetur: ob quam rationem tract. de voto diximus licere propria autoritate vorum Deo factum in melius commutare; quia ea commutatio gratior est Deo, ceditque in maiorem videntis vtilitatem. Neque obstat dubitandi ratio. Fateor per professionem te religioni tradi, & non solum Deo, sed etiam ipsi religioni obligari: nego tamen inde sequi te non posse eam dimittere ob perfectiorem assumendam, potes equidem: quia non te tradidisti in seruum, qui non in propriam, sed in domini vtilitatem se tradidit: tu in vtilitatem propriam, & in obsequium Dei te religioni tradidisti, cum autem in religione perfectiori, & maior vtilitas propria, maiorque Dei obsequium adsit, potes minus perfectam religionem relinquere, vt perfectiorem assumes, quia censuris te religioni minus perfecta tradidisse, dum te perfectiori non tradidisti, atque ita suffinet Sanch. lib. 6. sum. c. 7. n. 3. Suarez. t. 4. de relig. tr. 8. lib. 3. c. 9. n. 1. & supponunt omnes.

3. Hinc fit seclusa speciali prohibitione omnibus esse licitum ex religione laxiori ad absolute strictiorem transire: quia est transitus ex religione minus perfecta ad perfectiorem, deciditurque expressè cap. licet. de Regularib. Notanter dixi absolute strictiorem; quia stat optimè religionem aliquam strictiorem esse in se iunctis, cilicio, aliisque corporis asperitatibus, quæ tamen absolute strictior non sit: eo quod in obseruatione castitatis, paupertatis, & obedientiæ non ita strictè procedat. Religionis vero strictio sicuti & perfectio ex hoc capite potius quam ex aliis corporis asperitatibus desumenda est. Quapropter censio seclusa speciali prohibitione licitum esse cuiuslibet monacho ad quamlibet ex religionibus mendicantibus transire: eo quod sint absolute perfectiores, & strictiores, non tamen è contra, sic docuit D. Thom. 2. 2. q. 189. art. 8. D. Antonin. 3. p. rit. 16. c. 4. in princ. & §. 4. Paludan. in 4. dist. 38. q. 2. n. 17. & q. 3. art. 1. num. 11. Syluest. verb. relig. 4. q. 1. Nauarr. comm. 4. de regular. num. 2. & 3. Suarez. t. 4. de relig. tr. 8. lib. 3. c. 9. n. 10.

4. Notanter dixi omnibus, quia aliquibus visum est moniales ob specialem clausuram non posse ex laxiori religione ad strictiorem transire: sic docuit Azor. t. 1. insit. moral. lib. 13. cap. 8. q. 1. Sed contrarium omnino dicendum, quia olim permixtus fuit hic transitus in Concil. Triburien. 2. q. 4. c. 1. & referretur cap. 12. o. q. 4. Sed per Concil. Trident. & Pium V. clausuram interdicens hæc permissio reuocata non est, neq; hic transitus interdicitur: solum enim interdictus est egressus è monasterio vagationi periculosus, & regulari obseruantia, propriaque perfectioni contrarius, qualis non est egressus in religionem arctiorem, & sanctiorem: & ita docent Man. Rodrig. t. 3. qq. regul. q. 52. art. 6. Sanch. aliis relatis, lib. 6. sum. cap. 7. n. 6. Suarez. t. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 10. num. 1. Neque credo ad huiusmodi egressum requiri in monialibus eam licentiam, de qua in c. vni. de statu Regul. in 9. & in Trident. sess. 25. de Regularib. cap. 5. & à Pio V. in proprio motu incipienti decoris quia